

1. Inledning

Bakgrund och syfte

I det handlingsprogram inför det 21:a århundradet - Agenda 21 - som antogs på FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio de Janeiro 1992 betonas det lokala (kommunala) ansvaret för att driva arbetet med en hållbar utveckling. I detta ansvar ingår bl a att arbeta för att skydda och värna hotade arter och naturtyper, men även att främja förståelsen för den biologiska mångfaldens värde och de åtgärder som krävs för att den skall bevaras. I svensk lagstiftning betonas det kommunala ansvaret för miljöfrågorna i miljöbalken och plan- och bygglagen. Till exempel ger miljöbalken kommunen samma möjligheter som länsstyrelsen att bilda naturreservat. Det är vidare enligt plan- och bygglagen en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Planläggningen skall ske så att en långsiktigt god hushållning med mark och vatten, energi och råvaror främjas.

Kommunstyrelsen i Kungälv beslutade i maj 1994 att målsättningen med det kommunala Agenda 21-arbetet är att utveckla kommunen till ett uthålligt samhälle. Det definieras med ”de fyra nycklarna”, se vidare kap 2. Under senare år har ett flertal miljöplaner - bl a energiplan, avfallsplan, vattenöversikt samt de kommunala förvaltningarnas egna miljöplaner - utarbetats för att styra kommunen i önskad riktning.

Vidare beslutade kommunfullmäktige i Kungälv i mars 2000 att uppdra till dåvarande planeringskontoret att, i samarbete med berörda kommunala förvaltningar, utarbeta ett förslag till en kommunal naturvårdsplan. Ett program för detta arbete antogs. Av programmet framgår att naturvårdsplanen på ett samlat sätt skall beskriva kommunens naturvärden samt vilka åtgärder, hänsynskrav m m som skall tillämpas. Planen skall dessutom vara ett underlag för all planering i kommunen. Förutom att beskriva områden med höga naturvärden skall planen dokumentera viktiga närströvområden för tätortsbefolkningen och andra områden som kräver särskild hänsyn p g a sin vikt för friluftslivet. I programmet pekas också på vikten av att planen inkluderar en strategi för bevarande av det öppna landskapet i kommunen.

Syftet med naturvårdsplanen kan sammanfattas i följande punkter:

- Beskriva kommunens natur, naturvärden och värden för friluftslivet
- Bilda en plattform för vidare åtgärder för naturvård och friluftsliv i kommunen
- Fungera som ett underlag i fysisk planering
- Öka förståelsen för och kunskapen om naturen och friluftslivet i kommunen bland tjänstemän, politiker och allmänhet

Bokskog vid Ändeberget, Lökeberg.

Beslutet ovan föregicks av ett tidigare beslut om naturvårdsplan 1992, samt en motion från Maria Pehrsson/Lena Facht (m) från 1999 om att arbetet med naturvårdsplanen skulle igångsättas. Även i den nyligen antagna översiktsplanen för Kungälv kommun pekas på vikten av att en naturvårdsplan utarbetas.

I likhet med övriga kommunala miljödokument (se ovan) gäller att de åtgärder och målsättningar som anges i naturvårdsplanen integreras med kommunens övriga beslutade mål/åtgärder, och följs upp i årliga miljörapporter till kommunfullmäktige, enligt kommunens system för uppföljning av allt miljöarbete.

Naturen i Kungälv kommun är i många stycken unik med allt från mångfasetterad och upplevelserik skärgård, artrika kustlövskogar, kustnära odlingslandskap, barrskogsvildmark i Svartedalen till södra Sveriges största älvdal, Göta och Nordre älv. Här ryms i princip allt som landska-

pet Bohuslän kan erbjuda. Förutom att beskriva naturvärden och ta fram förslag till åtgärder som främjar naturvärden är det planens uppgift att även lyfta fram värden och åtgärder för friluftslivet. Eftersom friluftslivet utgör en betydande del av rapportens innehåll kommer planen härnäst att refereras till som naturvårds- och friluftslivsplan. Tyngdpunkten i planen ligger dock på beskrivning och åtgärder för naturvärden.

Naturvårds- och friluftslivsplanen i Kungälv har utarbetats av en arbetsgrupp bestående av Tor-Björn Nilsson, samhällsbyggnadskontoret; Kristoffer Lindö, samhällsbyggnadskontoret; Peter Andreasson, gatukontoret; Tommy Johansson, uppdragskontoret; Lars Fahleson, fritidskontoret samt kultursekreterare (olika personer) på kulturförvaltningen. I arbetsgruppen har också ingått Ola Sjöstedt från GF Konsult AB. Ledningsgrupp för arbetet har varit kommunstyrelsens arbetsutskott, samt efter omorganisationen 2001, kommunstyrelsen.